

TALLENE SOM FÅR NHO TIL Å REAGERE

VENNLIGE MOTPARTER: Stein Lier-Hansen (t.v.), administrerende direktør i Norsk Industri og LO-leder Hans-Christian Gabrielsen. Foto: NTB Scanpix

– Veldig uheldig, sier NHO-topp Stein Lier-Hansen om fasiten for fjorårets lønnsoppgjør.

Tekst: JON EVEN ANDERSEN
jea@dagbladet.no

Dette kan bli svært alvorlig. Det er veldig uheldig at staten ikke har vært solidarisk med oss. Det skaper stor frustrasjon blant oss som skal forhandle lønn for industrien, sier Lier-Hansen. Mandag kom fasiten for hvor mye hver av oss egentlig ble sittende igjen med etter fjorårets lønnsoppgjør.

Tallene får NHO-toppen til å reagere knallhardt. Kort fortalt er statsansatte den suverene lønnsvinneren med 3,8 prosent lønnsvekst i 2019. Snittet endte på 3,4 prosent – mens industriarbeiderne måtte nøye seg med 3,1 prosent.

– Ikke hatt kontroll

Stein Lier-Hansen er administrerende direktør i NHO-forenin-

gen Norsk Industri. Her finner du norske bedrifter som konkurrerer på verdensmarkedet. Om tre uker starter årets lønnsoppgjør med forhandlinger mellom Norsk Industri og LO-forbundet Fellesforbundet. Det kan bli knallharde tak, ikke minst nå som fasiten for fjorårets lønnsoppgjør er klar.

En grunnplanke i det norske forhandlingssystemet er nemlig at lønnsveksten i samfunnet skal ligge på linje med det bedriftene som konkurrerer internasjonalt kan tåle. Dette kalles frontfagsmodellen.

– Forhandlerne i staten har gitt altfor mye. De har ikke hatt kontroll. Staten ligger ekstremt høyt, og også kommunene ligger høyt over industrien. Dette vil skape frustrasjon blant dem som skal forhandle i industrien, sier Lier-Hansen til Børsen.

Ekstra frustrerende

Tallene som Teknisk beregningsutvalg for inntektsoppgjørene (TBU) la fram mandag viser at nordmenn i gjennomsnitt fikk en reallønnsvekst på 1,5 prosent i fjor. Enkelt forklart er dette lønnsøkning minus prisvekst.

– Det eneste positive jeg finner

FAKTA

DETTE FIKK DE ULIKE GRUPPENE

- Industriarbeidere i NHO-bedrifter: 3,1 prosent.
- Ansatte i varehandelen: 3,0 prosent.
- Ansatte i finansbransjen: 3,4 prosent.
- Statsansatte: 3,8 prosent.
- Kommunesektoren: 3,5 prosent.
- Helseforetakene: 3,4 prosent.

nå, er at beregningsutvalget anslår en prisvekst på 1,5 prosent for 2020. Dermed ligger an til en reallønnsvekst også i år, selv med et moderat oppgjør, sier Lier-Hansen.

Det er imidlertid ikke gitt at det blir moderate krav fra arbeidstakersiden, vedgår han.

– Jeg kjenner på psykologien. I forhandlinger er det alltid sånn at ulike grupper sammenlikner seg med andre. Det blir ekstra frustrerende når du ser at statsansatte rykker fra de øvrige, sier NHO-toppen.

Den frustrasjonen kjenner også arbeidsgivernes forhandlingsleder på nå.

– Staten, av alle, er helt avhengig av at lønnsutviklingen i Norge er bærekraftig. Nå går vi mot tider der inntektene fra olje- og gassnæringen blir lavere, samtidig som det blir flere eldre og flere uføre. Da er dette viktigere enn noen gang. Dette handler om bærekraften i hele velferdsstaten, tordner Lier-Hansen.

Varsler lønnsfest

Enklere blir det neppe av at Fellesforbundets leder Jørn Eggum har varslet krav opp mot 4 prosent lønnsvekst. Lier-Hansen mener vi må stoppe på 2,8 prosent.

– Vi ser ingen grunn til å holde igjen. Med den veksten vi har sett i lederlønningene og den utbyttefesten vi har sett de siste åra, så vil jeg si at vi virkelig fortjener det. For denne verdiskapingen har vi bidratt til, sa Eggum til Børsen før TBU-tallene var offentlige.

Lier-Hansen mener at Eggum bommer:

– Et viktig tall fra beregningsutvalget er hvor stor andel lønn-

skostnader utgjør av bedriftenes samlede kostnader. Industribedriftene ligger på skyhøye 87 prosent i 2019, mot 85 prosent i gjennomsnitt siste ti år og 81 prosent i snitt siste tjue år. Det forteller meg at de ansatte faktisk får sin del av kaka, i hvert fall i industrien, sier Lier-Hansen.

– Ned for noen

Lederen av LO Stat, Egil André Aas, mener det er uheldig at noen grupper drar fra.

– Det må ikke herske tvil om at vi støtter frontfagsmodellen. Det er ikke heldig hvis noen grupper drar fra. Men når vi ser lønnsutvikling over tid, og ikke bare et enkelt år, ser vi at offentlig sektor ikke har dratt fra industrien, sier han til Børsen.

Slik forsvarer toppene lønnsfesten

Aas mener at potten til lokal lønnsutjevning har vært relativt store i staten i noen år.

– Det øker forskjellene internt. Derfor er det nok grupper av våre medlemmer som ikke har hatt den uttellingen tallene tyder på, men som tvert imot har opplevd en reallønnsnedgang, hevder han.